

24/11/2022

Innovació social en la cura de la primera infància. Realment apodera les dones?

Investigadores de la UAB han analitzat diversos projectes d'innovació social en l'educació i la cura de la primera infància (mares de dia, espais i grups de criança i llars de criança) per estudiar si afavoreixen l'apoderament femení. Els seus resultats: el biaix socioeconòmic i la no regulació afavoreixen només les usuàries, encara que parcialment, i no tota la comunitat.

Istockphoto/diego_cervo

La innovació social (IS) i l'apoderament dels ciutadans sovint es veuen com les dues cares de la mateixa moneda. La IS inclou pràctiques que tenen com a objectiu satisfer les necessitats humanes bàsiques mitjançant relacions de cooperació horitzontals que difereixen de la provisió pública o privada institucionalitzada. Un objectiu explícit de la IS és apoderar les comunitats, així com els individus dins d'elles, però això no necessàriament passa sempre. Així, en aquest estudi abordem la pregunta 'La innovació social en educació i cura de la primera infància (ECPI) apodera les dones?'.

L'accés a l'ECPI està relacionat amb aspectes com la igualtat d'oportunitats, la igualtat de gènere o la interacció entre l'educació, la cura i la conciliació entre treball i família. A diferència d'altres polítiques de benestar, l'ECPI no s'ofereix de manera gratuïta i universal a la majoria dels estats del benestar, sinó a través d'una combinació de prestació pública, privada i privada subvencionada que només cobreix una petita part de la demanda i que ofereix models institucionalitzats similars. En aquest context, els serveis d'innovació social

—amb una governança i un funcionament horitzontals i comunitaris en què estan implicats famílies i educadors— han proliferat recentment en aquest àmbit com una alternativa al mercat i a la provisió pública, oferint un enfocament diferent a l'educació i la cura dels menors de tres anys. En aquest article explorem els projectes d'ECPI d'IS (mares de dia, espais i grups de criança i llars de criança) actualment actius a Barcelona, on van començar a sorgir a principis dels anys 2000 com a alternatives als serveis regulats existents. Primer analitzem si aquests projectes es poden definir com a IS i, després, fins a quin punt apoderen les mares que els trien. Si aquests projectes milloren les capacitats de les dones que hi participen, aquesta experiència les pot apoderar.

El terme *capacitat* es refereix al poder d'una persona per assolir allò que valora. Així, analitzem el tipus d'apoderament que busquen les dones que participen en aquests projectes centrant-nos en: i. per què les mares trien els projectes; ii. els costos d'aquestes opcions tant per a les mares com per als educadors; iii. el perfil de les dones que opten per la innovació social a l'ECPI. El nostre material empíric inclou 37 entrevistes (amb informants clau, educadores i mares implicades en aquests projectes), recollides a la ciutat de Barcelona en els mesos que van precedir el primer confinament de la COVID-19 a Espanya (març de 2020). Els nostres resultats mostren el biaix socioeconòmic d'aquests projectes, així com els costos (en termes de carrera professional o condicions laborals, per exemple) per a totes les participants (mares i educadores), i l'impacte social que deriva de la manca de regulació d'aquestes iniciatives. La no regulació de la IS comporta que els seus possibles beneficis en termes d'apoderament siguin principalment individuals —beneficiant només els qui hi participen— i no s'estenen al conjunt de les comunitats.

Raquel Gallego (1,2), Lara Maestriperieri (1,2)

(1) Departament de Ciència Política i Dret Públic, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

(2) Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

raquel.gallego@uab.cat, lara.maestriperieri@uab.cat

Referències

Raquel Gallego & Lara Maestriperieri (2022) **Women's empowerment and social innovation in childcare: the case of Barcelona, Spain**, *European Societies*, 24:4, 493-519, DOI: [10.1080/14616696.2022.2092641](https://doi.org/10.1080/14616696.2022.2092641)

[View low-bandwidth version](#)